

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2022

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1
А 43

*Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 14 – 15 квітня 2022 р. Полтава, 2022. 847 с.
(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 08 від 12 січня 2022 р.)*

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Довбня Світлана – д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня Українського державного університету науки та технологій.

Зоря Олексій – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Малишкін Олександр - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

Муравський Володимир - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

Нікішина Оксана - д.е.н., с.н.с., завідувачка відділом ринкових механізмів та структур ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Перерва Петро - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Руцишин Надія - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу Львівського торговельно-економічного університету

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Тоцька Олеся - д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки

Вараксіна Олена - к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету

Воронько-Невіднича Тетяна - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Дранус Валентин – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Мельничук Ірина - к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту та фінансів Університету економіки і підприємства

Прийдак Тетяна– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, фахівець внутрішнього аудиту процесів діяльності та моніторингу якості освіти Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

Павловська Т. С., здобувач вищої освіти
Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавський державний аграрний університет

ПОДАТКОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Загалом податкова система України передбачає можливість застосування суб'єктами господарювання комплексу загальнообов'язкових податків або спрощення як податкового, так і звітного навантаження за рахунок реєстрації підприємства як платника єдиного податку. Останній варіант може бути застосований підприємствами малого бізнесу, що відповідають встановленим Податковим кодексом вимогам.

Для малого підприємництва є характерним висока чутливість та активна реакція на зміни кон'юнктури ринку, що сприяє регіональному розвитку, створює нові робочі місця, формує міцний середній клас. Вищеописана варіативність систем оподаткування є інструментом підтримки державою даного сегменту бізнесу, оскільки він є вагомим джерелом податкових надходжень до бюджетів, проте дуже вразливим до кризових обставин [2, с. 115].

З метою підтримки як безпосередньо суб'єктів господарювання, так і економічного стану країни загалом державою запроваджуються додаткові зміни в системі оподаткування. Так, активне воєнне вторгнення на територію України військами російської федерації є вагомим кризовим фактором, що матиме однозначно негативні наслідки для економіки країни.

На сьогодні в Україні потроху повертається в роботу бізнес, а українці реєструють нові ФОПи. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зазначає....бізнес починає оговтуватися після першого шоку [5].

Для підтримки малого підприємництва, які застосовують спрощену систему оподаткування, доступні спеціальні особливості. Такі зміни мають на меті сприяння діяльності підприємств в кризових умовах, а також забезпечення стабільного наповнення бюджету країни грошовими коштами, для забезпечення виконання покладених на неї функцій.

Система спрощеного оподаткування передбачає поділ суб'єктів бізнесу на платників єдиного податку I, II, III та IV групи. Спеціальні особливості оподаткування доступні для використання представниками перших трьох груп на період з 1 квітня 2022 року і до припинення або скасування воєнного стану в країні. Керівництвом підприємства може бути прийняте рішення про застосування даних особливостей за необхідності підтримки бізнесу, а може здійснювати оподаткування та подавати звітність за загальними правилами.

Підприємства, які відносяться до I та II груп оподаткування єдиним податком, відповідно до підпункту 1 пункту 9 підрозділу 8 перехідних положень Податкового кодексу України, мають право не сплачувати єдиний податок на вищезазначений період можливості застосування спеціальних умов

оподаткування. Такі фізичні особи підприємства не повинні подавати податкову декларацію за період несплати [4].

Для підприємств третьої групи, перш за все, варто зазначити розширення кола суб'єктів господарювання, що можуть входити до даної групи. Так, зазнало змін обмеження за обсягом: на початок року воно становило 1167 мінімальних розмірів заробітної плати – 7 585 500 грн [1], а з 1 квітня 2022 року для входження до III групи платників єдиного податку розмір річного доходу не повинен перевищувати 10 мільярдів гривень. За рахунок чого більшість підприємств зможуть перейти на спрощену систему оподаткування.

Загальні правила спрощеного оподаткування передбачають можливість для третьої групи обирати між ставкою єдиного податку у 3% та 5% для платників та неплатників ПДВ відповідно. Відповідно до спеціальних правил ставка дорівнює 2% доходу підприємства. Проте, крім обсягів щорічного доходу, варто врахувати наявність обмеження за допустимими видами діяльності для платників єдиного податку. Так, спрощену систему оподаткування за ставкою 2% не можуть застосовувати підприємства:

- які здійснюють діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора);
- які здійснюють діяльність з обміну іноземної валюти;
- які здійснюють виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додання спирту) та столових вин);
- які здійснюють видобуток, реалізацію корисних копалин;
- страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і інші фінансові установи;
- реєстратори цінних паперів;
- представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку;
- фізичні та юридичні особи-нерезиденти [4].

Також платники єдиного податку третьої групи, які застосовують такі особливості, звільняються від нарахування, сплати та подання податкової звітності щодо податку на додану вартість.

Декларація з єдиного податку за умови застосування 2% ставки подається за календарний квартал, проте інформація в ній вказується помісячно.

Отже, для підтримки економіки країни в кризових умовах викликаних воєнним станом в країні були запроваджені спеціальні правила до спрощеної системи оподаткування. За даними Державної податкової служби України станом на 30 березня 2021 року заяви на перехід до застосування ставки

єдиного податку 2% подали 148 499 суб'єктів господарювання, з них – 29 585 юридичних осіб та 118 914 фізичних осіб–підприємців [3]. Крім того, одразу декілька найбільших заводів починають працювати. За останню добу через систему «Дія» було зареєстровано тисячу нових ФОПів. Крім того, близько 1,5 тисячі виробничих підприємств подали заявки на релокацію [5]. Декілька сотень вже переїхали або прямо зараз переїжджають з районів бойових дій для того, щоб продовжити роботу [5]. Стає зрозуміло, що без працюючої і ефективної економіки перемога у війні неможлива. Влада зробила ряд кроків, щодо підтримки бізнесу, тож маємо надії, що економіка держави буде працювати.

Список використаних джерел

1. Васильченко Н., Онищенко В. Єдиний податок 2021. *Головбук. 2021.* URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7803-diniy-podatok-2020> (дата звернення: 31.03.2022)
2. Грановська І.В. Сучасний стан розвитку оподаткування малого бізнесу в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2021. №3 (120). С. 114-121. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/3_2021/20.pdf (дата звернення: 31.03.2022)
3. *Державна податкова служба України: веб-сайт.* URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/578179.html> (дата звернення: 31.03.2022)
4. Податковий кодекс України редакція від 17 березня 2022 р. № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 31.03.2022)
5. За останню добу через систему «Дія» було зареєстровано тисячу нових ФОПів. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/biznes-ogovtuyetsya-vid-pershogo-shoku-ukrayinski-pidpriyemci-podayut-zayavki-na-novu-sistemu-opodatkovannya-2025505.html> (дата звернення 31.03.2022.)

